

**Informacija o realizaciji i efektima politika
u oblasti preduzetništva i biznisa
za period 01. januar – 30. jun 2019. godine
(prvo polugodište 2019)**

SADRŽAJ:

UVOD	6
<i>Pregled realizacije programa/projekata za period: januar -decembar 2018. godine</i>	9
<i>Plan realizacije programa/projekata za period: januar-decembar 2019. godine</i>	13
<i>PREGLED REALIZACIJE PROGRAMA/PROJEKATA TOKOM PRVOG POLUGODIŠTA 2019. GODINE.....</i>	19
I– Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta	19
II – Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta	22
III – Projekti podrške sa indirektnim uticajem na preduzetništvo i biznis	32
PREGLED REALIZACIJE ZAKLJUČAKA	37
<i>Predlog zaključaka</i>	40

UVOD

U okviru Programa rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu – dio “ Prioritetni razvojni projekti” definisana je polugodišnja obaveza Ministarstva finansija, Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstva održivog razvoja i turizma da zajedno sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore izvještavaju o razvoju preduzetništva i biznisa, kroz pripremu Informacije o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa.

Cilj informacije je priprema pregleda mjera, aktivnosti i efekata u pravcu podsticanja preduzetništva i biznisa, sa posebnim akcentom na finansijske mjere koje imaju za cilj otvaranje novih radnih mjesta, podršku mladima, ženama u biznisu, smanjenje regionalnih razlika, podršku prioritetnim sektorima, kao i dalji razvoj biznis zajednice.

Prva Informacija o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa usvojena je na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 06. aprila 2017. godine, a dopune Informacije u smislu prikaza strukture kreditne podrške opredijeljene za tehnološke viškove, stečajce, visokoškolce i ostale kategorije, te pregleda odobrenih kredita, obuhvatajući hipoteke na selu, kao i predloga mjera za stvaranje uslova za nove privredne subjekte, su usvojene na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 18. maja 2017. godine.

U okviru prvobitne Informacije o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa razmatrane su aktivnosti i programi podrške u okviru 3 seta mjera:

I – Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta:

1. Kreditna podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D; i
2. Implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija Ministarstva ekonomije i Sekretarijata za razvojne projekte.

II – Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta:

3. Program podrške za modernizaciju industrije Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
4. Program unapređenja inovativnosti u malim i srednjim preduzećima - Projekat finansijske podrške MSP iz sektora prerađivačke industrije Ministarstva ekonomije;
5. Program podsticaja razvoja klastera u Crnoj Gori Ministarstva ekonomije;
6. Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period od 2017-2020 godine Ministarstva ekonomije;
7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
8. IPARD like 1 i IPARD like 2 projekti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;
9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2016/2017 godinu Ministarstva održivog razvoja i turizma;
10. Program subvencionisanja kamatne stope Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

III – Projekti podrške sa indirektnim uticajem na preduzetništvo i biznis:

11. Program podrške razvoju preduzetništva Ministarstva ekonomije (Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća) i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
12. Projekat razvoja biznis zona Ministarstva ekonomije;
13. Podsticajne i fiskalne mjere u turizmu Ministarstva održivog razvoja i turizma.

U 2018. godini nastavljeno je sa realizacijom navedenih projekata/programa, osim Programa subvencionisanja kamatne stope Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D, uzimajući u obzir činjenicu da u budžetu za 2018. godinu nisu planirana sredstava za ovu namjenu. Takođe, Program za unaprijeđenje inovativnosti malih i srednjih preduzeća 2018-2020, za 2018. godinu, koji predstavlja finansijsku šemu podrške MMSP za realizaciju inovativnih aktivnosti, izmijenjen je na način da je proširen opseg djelatosti koje će biti podržane sa sektora prerađivačke industrije na MSP sektor, sa akcentom na strateški prioritetne djelatnosti proizvodnju/preradu, turizam, drvoprerađu (finalna proizvodnja), usluge.

Ministarstvo ekonomije, kao institucija u čijoj je nadležnosti proces kreiranja i implementacije politike razvoja preduzetništva, malih i srednjih preduzeća, u 2019. godini, kreiralo je Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, koji sadrži 10 programskih linija, kroz koje će privrednicima na raspolaganju biti 1.640.000 € bespovratnih sredstava, koja će se dodjeljivati kao subvencije. Kroz Program za unapređenje konkurentnosti privrede, objedinjeni su svi programi koji su se i prethodnih godina nudili na nivou Ministarstva ekonomije, pri čemu je svaki od programa unaprijeđen i dodatno prilagođen privrednicima, kao i same procedure apliciranja i dodjele sredstava. Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore, održane dana 21.marta 2019. godine, a Javni poziv je raspisan 04. aprila 2019. godine.

Dakle, svi programi Ministarstva ekonomije, o kojima se kroz informacije o preduzetništvu izvještavalo tokom prethodnih godina, prate se i dalje, s tim što se oni sada posmatraju kao programske linije u okviru jednog Programa za unapređenje konkurentnosti privrede.

Takođe, važno je napomenuti da će se Projekat implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija, Ministarstva ekonomije i Sekretarijata za razvojne projekte, tokom 2019. godine pratiti kroz Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za podsticaj direktnih investicija, od strane Ministarstva ekonomije. Uvažavajući navedeno, može se konstatovati da je broj institucija koje učestvuju u realizaciji programa/projekata ove godine smanjen za jednu (Sekretarijat za razvojne projekte).

Uvažavajući prethodno navedeno, sadašnja struktura programa/projekata podrazumijeva sljedeće:

I – Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta:

1. Kreditna podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D; i
2. Program za unapređenje konkurentnosti privrede- Programska linija za podsticaj direktnih investicija, Ministarstvo ekonomije.

II – Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta:

3. Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije, Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
4. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za unapređenje inovativnosti u 2019. godini, Ministarstvo ekonomije;
5. Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za razvoj klastera u 2019. godini, Ministarstvo ekonomije;
6. Program za unapređenje konkurentnosti privrede - Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda, Ministarstvo ekonomije;
7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
8. IPARD like 2 projekti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;
9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma Ministarstva održivog razvoja i turizma.

III – Projekti podrške sa indirektnim uticajem na preduzetništvo i biznis:

10. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za razvoj preduzetništva, Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
11. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Projekat razvoja biznis zona, Programska linija Ministarstva ekonomije;
12. Podsticajne i fiskalne mjere u turizmu Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Pregled realizacije programa/projekata za period: januar -decembar 2018. godine

Na osnovu prezentiranog pregleda projekata i podsticajnih mjera u oblasti preduzetništva i biznisa, kroz informacije pripremane tokom 2018. godine, može se konstatovati sljedeće:

Tokom 2018. godine po osnovu različitih programa plasirano je ukupno **212.235.730** mil € sredstava direktne podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori, što je omogućilo da se sačuva ili otvori ukupno **7340** radnih mjesta, sa stvorenim preduslovima za njihovo dodatno kreiranje.

Posmatrano je 12 projekata ili programa čija je realizacija usmjerena ka podršci preduzetništvu i biznisu. Od toga 9 programa podrazumijeva usmjeravanje direktnih finansijskih sredstava ka biznis sektoru, dok su preostalih 3 usmjereni na aktivnosti podrške stvaranju ili očuvanju postojećeg biznisa. Od 9 programa kojima se opredjeljuje direktna finansijska pomoć, dva omogućavaju takve rezultate da je moguće izmjeriti i njihove efekte u vidu broja kreiranih novih radnih mjesta.

Uočljiva karakteristika procesa podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori jeste da involvira veliki broj institucija i to: Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Sekretarijat za razvojne projekte, Zavod za zapošljavanje i lokalne samouprave.

U nastavku je tabela koja prikazuje finansijsku podršku i efekte na zapošljavanje I i II grupe programa.

Pregled programa finansijske podrške i njihovih efekata (I i II grupa programa)¹

	Očekivani plasman (EUR)	Realizovano Q1	Realizovano Q2	Realizovano Q3	Realizovano Q4	Realizovano 2018 ²	Otvoreno i/ili sačuvano radnih mjesta tokom 2018. godine
I - Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta	141.250.000	42.254.961	60.020.293	43.120.612	64.351.446	209.747.312	7.325
1. Kreditna podrška (IRF)	140.000.000	42.254.961	59.833.626	42.977.279	64.351.446	209.417.312	7.240
2. Implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija (MEK i SRP)	1.250.000	-	186.666,66	143.333,32	-	329.999,98	85 (od ukupno 285 od početka primjene programa)
II - Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta	5.240.000	446.441,90	535.961,96	341.033,19	1.164.981,62	2.488.418,67	15
3. Program podrške za modernizaciju industrije (MEK i IRF)	150.000	3	4	40.000 ⁵	86.498	126.498	15
4. Program unapređenja inovativnosti u MSP - projekat finansijske podrške MSP 2018-2020 - projekat finansijske podrške MMSP (MEK)	50.000	-	6	7	30.725	30.725	-
5. Program podsticaja razvoja klastera (MEK)	150.000	8	9	10	101.376	101.376	-

¹ Razlike u podacima, koji su iznešeni u ovoj tabeli za IV kvartal, u odnosu na podatke iz prethodnih informacija postoje zbog skraćenog perioda izvještavanja (informacije se pripremaju tokom poslednjeg mjeseca kvartala i nisu obuhvatale poslednje podatke).

² Obzirom da se informacija priprema prije nego se kvartal završi, mogu se očekivati izmjene (povećanja) navedenih iznosa ukoliko dođe do najavljenih realizacija krajem kvartala.

³ Od momenta raspisivanja Javnog oglasa, primljena su 4 zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava od strane privrednih subjekata koji posluju u oblasti papirne industrije, drvne industrije i proizvodnje namještaja. Uvažavajući propisanu proceduru, u okviru prvog kvartala 2018, nijesu se stekli uslovi za odlučivanje o prispjelim prijavama.

⁴ Uvažavajući propisanu proceduru, nakon prijema, u okviru II kvartala 2018, nijesu se stekli uslovi za odlučivanje o prispjelim prijavama. Dodatno, uprkos izraženom i konstantnom interesovanju privrednika, pristigao je samo 1 zahtjev od strane firme koja posluje u oblasti drvne industrije.

⁵ U toku III kvartala, uvažavajući propisanu proceduru i pravila ovog Programa, od ukupno pristiglih 7 (4 zahtjeva iz I kvartala, 1 zahtjev iz II kvartala i 2 zahtjeva iz III kvartala), odobrena su 2 zahtjeva i dodijeljeno 40.000 € bespovratnih sredstava (po 20.000 € po zahtjevu).

⁶ Iznos ukupno ugovorene subvencije za 4 zahtjeva koji su ispunili uslove u okviru I javnog poziva -13,500€.

⁷ Iznos ukupno ugovorene subvencije za 5 zahtjeva koji su ispunili uslove u okviru II javnog poziva-17,315€.

⁸ Program je bio u proceduri donošenja.

⁹ Javni poziv raspisan 10. maja, koji je trajao do 18. juna. Od ukupno 16 dostavljenih aplikacija, 8 aplikacija je ispunilo sve uslove i kriterijume definisane Programom i Javnim pozivom.

¹⁰ Potpisani Ugovori za dodjelu subvencija za 8 kandidata koji su ispunili sve uslove i kriterijume definisane Javnim pozivom. Implementacija projektnih aktivnosti u toku. Vlada CG, na sjednici održanoj 06. 09. 2018. godine usvojila informaciju o raspisivanju II Javnog poziva za program podsticaja razvoja klastera u 2018. godini

6. Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period od 2017-2020 (MEK)	140.000	11	12	13	98.287	98.287	-
7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama (MEK i IRF)	5.000 ¹⁴	-	-	-	3.714 ¹⁵	3.714	
8. IPARD like 2 i IPARD II program (MPRR)	4.100.000,00 ¹⁶	446.441,90	535.961,96	301.033,19	627.901,62	1.911.338,67	-
9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2018/2019 (MORT)	645.000 ¹⁷	-	-	-	216.480,00	216.480,00	
UKUPNO (IRF+MEK+MPRR+MORT)	146.490.000	42.701.402,90	60.556.255	43.461.645	65.516.427,62	212.235.730,67	7340

¹¹ Program je bio u proceduri donošenja.

¹² Javni poziv za Program raspisan je za period 13.april – 14. maj u okviru kojeg je primljeno 60 zahtjeva čija je evaluacija u toku.

¹³ Iznos ukupno ugovorene subvencije za 33 zahtjeva koja su ispunila uslove 96,002.32. Subencija će se realizovati do kraja IV kvartala kada preduzeća završe planirane aktivnosti za koje su aplicirali i podnesu validne dokaze.

¹⁴ U skladu sa Sporazumom o subvenciji kamatne stope sa IRF-om sredstva se isplaćuju u Q4.

¹⁵ U 2018. godini ovaj iznos je 3.714 EUR i isti je uplaćen IRF-u u toku četvrtog kvartala

¹⁶ Doći će do odstupanja u odnosu na planirani plasman sredstava bespovratne podrške, jer je IPARD LIKE 2 projekat produžen do septembra 2019.godine, tako da se realizacija ugovorenih investicija nastavlja u 2019.godini.

¹⁷ Jedna od mjera u okviru Programa (Mjera II A - Podrška za zajedničko oglašavanje), sa ukupno planiranim sredstvima u iznosu od 100.000,00 €, nije realizovana jer na javni poziv nije dostavljena ni jedna aplikacija. U Program je, naknadno, uključena i mjera „Podrška za sprovođenje zajedničke kampanje sa tour-operatorima“ sa planiranim sredstvima u iznosu od 150.000,00€, ali nije realizovana jer je na poziv pristigla jedna neispravna aplikacija. U okviru ostalih mjera, potpisani su ugovori za podršku 90 projekata, za koje se sredstva uplaćuju sukcesivno, tj. nakon dostavljanja izvještaja od strane aplikanata o završenim projektnim aktivnostima.

Struktura odobrenih finansijskih sredstava, pokazuje da je prisutna snažna koncentracija kod jedne institucije i to Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. koji učestvuje sa 98,67% u ukupno odobrenim finansijskim sredstvima za 2018. godinu. U odnosu na ostale programe, značajnije učešće u ukupnoj finansijskoj podršci ima i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja sa 1.911.338,67 mil €.

Iz izloženog je jasno da je IRF institucija koja dominantno učestvuje u pružanju podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori.

Plan realizacije programa/projekata za period: januar-decembar 2019. godine

1. Kreditna podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D

Investiciono-razvojni fond Crne Gore (IRF CG) kroz svoje djelovanje direktno daje podsticaj otvaranju novih radnih mjesta, kreiranju novih potencijala, unaprijeđenju postojećih kao i kreiranju konkurentnih uslova na tržištu. S tim u vezi prioriteti su: pružanje podrške razvoju preduzetništva, dinamiziranju rasta mikro, malih, srednjih i velikih privrednih subjekata, ravnomjernijem regionalnom razvoju, konkurentnosti i likvidnosti privrednih subjekata, proizvodnji i uslugama orijentisanim prema izvozu kao i proizvodnji kojom se smanjuje uvozna zavisnost. Osim toga značajna je podrška finansiranju infrastrukturnih projekata, projekata vodosnabdijevanja, kao i podsticanju finansiranja drugih projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

U tom smislu, IRF CG je za 2019. godinu planirao da podrži crnogorske preduzetnike u iznosu od najmanje 180 mil €.

2. Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za podsticaj direktnih investicija, Ministarstva ekonomije

Uredba za podsticanje direktnih investicija prestala je da važi danom usvajanja Uredbe o dodjeli sredstava za podsticaj direktnih investicija i unapređenje konkurentnosti privrede, koju je Vlada Crne Gore donijela na sjednici od 14. marta 2019. godine, na osnovu koje je proistekao Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu usvojen dana 21. marta 2019. godine.

Cilj Programske linije je da se stvore uslovi za povoljniji poslovni ambijent koji će, podsticanjem domaćih i stranih investicija u svim područjima Crne Gore, doprinijeti povećanju konkurentnosti i izvoznog potencijala industrije uvođenjem novih tehnologija i znanja i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta.

Implementacija mjera podrške predviđene ovom linijom u punom kapacitetu, u srednjem roku treba da doprinese povećanju učešća industrije u BDP, povećanju BDV prerađivačke industrije, izvoznog potencijala, kao i poboljšanju ranga u Indeksu globalne konkurentnosti.

Ovom podrškom uređuju se uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje direktnih investicija u proizvodni sektor ili sektor usluga, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija i dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za povećanje konkurentnosti i razvoj Crne Gore kroz priliv direktnih investicija.

Kroz ovu Programsku liniju će se nastaviti sa realizacijom mjera za podsticaj direktnih investicija započetih mjerama definisanih Uredbom o podsticanju direktnih investicija.

Opredijeljena budžetska sredstva za 2019. godinu, za ovu Programsku liniju iznose 1.050.000€.

3. Program za unapređenje konkurentnosti privrede –Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije, Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D

U cilju pojednostavljenja ustaljenih procedura i olakšavanja pristupa potencijalnim privrednicima, Ministarstvo ekonomije donijelo je Program za unapređenje konkurentnosti privrede u 2019. god. koji sadrži 10 pojedinačnih programskih linija. U skladu sa tim, podrška usmjerena na nabavku nove ili polovne proizvodne opreme dostupna je privrednicima kroz Programsku liniju za modernizaciju prerađivačke industrije. Osnovni cilj ovog vida podrške je jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unapređenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz usvajanje novih tehnologija, kako bi se omogućilo osavremenjavanje proizvodnih procesa, efikasna upotreba raspoloživih resursa, razvoj novih proizvoda i usluga, kao i otvaranje novih radnih mjesta. Programska linija podrazumijeva sufinansiranje do 20% vrijednosti nabavke opreme (zavisno od veličine preduzeća) i realizaciju planirane investicije – nabavku opreme kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore.

U 2019. godini, u cilju osavremenjavanja proizvodnih procesa i razvoja novih proizvoda, opredijeljeno je 150.000 € bespovratnih sredstava.

4. Program za unapređenje konkurentnosti privrede –Programska linija za unapređenje inovativnosti u 2019. godini, Ministarstvo ekonomije

Programska linija za unapređenje inovativnosti ima za cilj jačanje poslovnih performansi mikro, malih i srednjih preduzeća kroz sufinansiranje korišćenja konsultantskih usluga u realizaciji inovativnih aktivnosti.

Linija je usmjerena na jačanje inovativnih potencijala u MSP, modernizaciju poslovanja, unapređenje svijesti o značaju korišćenja konsultantskih usluga od strane MSP i izgradnji veza između MSP i pružaoca konsultantskih usluga, povećanje produktivnosti i konkurentnosti MSP, kao i povećanje internacionalizacije MSP.

Očekivane koristi za preduzeća odnose se na povećanu efikasnost kroz unapređenje poslovnih procesa, metoda, tehnika i strategija, promjenu navika u poslovanju, unapređenje kulture inoviranja i inovacionih kvalifikacija i potencijala zaposlenih, bolje informisanje u cilju donošenja odluka, povećanje tržišnog učešća i u krajnjem povećanje prodaje i prihoda.

Iznos sredstava opredijeljenih za realizaciju Programske linije za unapređenje inovativnosti, za 2019. godinu, je 50.000 €, dok je iznos bespovratne podrške po preduzeću do 3.500 €, bez PDV. Programska linija je usvojena na sjednici Vlade 04. aprila 2018. godine u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede.

5. Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za razvoj klastera u 2019. godini- Ministarstvo ekonomije

Cilj Programske linije za razvoj klastera u Crnoj Gori u 2019. godini je finansijska podrška efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, sve u pravcu ostvarivanja bolje konkurentske pozicije malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Podrška Ministarstva ekonomije biće usmjerena kroz subvencije inovativnim klasterima koji predstavljaju strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana (kao što su inovatorska novoosnovana

privredna društva, mala, srednja i velika privredna društva, kao i organizacije za istraživanje i širenje znanja, neprofitne organizacije i drugi povezani privredni subjekti), namijenjene podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru.

Odobrena pomoć od strane Ministarstva ekonomije je do 50%, odnosno do 65% ukupnih opravdanih troškova, u skladu sa Prijedlogom projekta, u iznosu najviše do 15.000 EUR (bez PDV-a), po jednom Projektu. Subvencija se realizuje po principu refundacije, što znači da apikant Projekat realizuje sopstvenim sredstvima, a odobrena subvencija će mu biti refundirana kroz jednu tranšu, nakon završetka projektnih aktivnosti i podnošenja finalnog izvještaja zajedno sa dokazima o utrošku sredstava. Svaki aplikant, klaster registrovan kao nevladino udruženje ili privredno društvo može aplicirati sa dva Prijedloga projekta.

Opredijeljena budžetska sredstva za 2019. godinu, za ovu Programsku liniju, iznose 150,000 €.

6. Program za unapređenje konkurentnosti privrede - Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda, Ministarstvo ekonomije

Cilj Programske linije za uvođenje međunarodnih standarda je da obezbijedi podršku preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima naročito iz manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, odnosno Sjevernog regiona, da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda koji se odnose na proizvode/usluge, sisteme menadžmenta, osoblje, ispitivanje, kontrolisanje i sertifikaciju i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti.

Privredno društvo je u obavezi da finansira troškove za realizaciju projektnih aktivnosti u visini od 100%, a nakon završetka aktivnosti može tražiti povraćaj u visini do 70% opravdanih troškova za mikro i mala privredna društva, odnosno do 60% za srednja preduzeća, gdje iznos refundacije od strane Ministarstva ekonomije može iznositi maksimalno do 5,000 € bez poreza na dodatu vrijednost (PDV-a).

Opredijeljena budžetska sredstva za 2019. godinu, za ovu Programsku liniju, iznose 140,000 €. U 2019. godini, u okviru programske linije za uvođenje međunarodnih standarda povećan je broj standarda za koja preduzeća mogu aplicirati u odnosu na prethodni period.

Programska linija je usvojena na sjednici Vlade 04. marta 2019. godine u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede.

7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;

Ministarstvo ekonomije je 2012. godine sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore A.D. (IRF) potpisalo Sporazum o subvenciji kamatne stope na kredite koje je IRF dodijelio iste godine u okviru

Programa podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama – Cetinje i Ulcinj^[1].

Ministarstvo ekonomije na kraju svake godine IRF-u uplaćuje iznos koji predstavlja 1% kamatne stope na kredite odobrene korisnicima Programa, što je obaveza do otplate kredita. Predviđeni iznos sredstava za ovu namjenu u 2019. godini je oko 3.600 €.

8. IPARD like 2 projekti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;

U 2019.godini, do sada u okviru IPARD like 2 projekta realizovano je ukupno 24 projekta ukupne vrijednosti investicija 2,169,558.05 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 902,765.35 EUR. U prvom kvartalu 2019.godine završena je realizacija Javnog poziva IPARD like 2.4 koji se odnosio na nabavku opreme za poboljšanje kvaliteta sirovog mlijeka. Očekuje se nastavak realizacije ugovorenih investicija u okviru IPARD like 2 projekta (IPARD like 2.1, IPARD like 2.2 i IPARD like 2.3) pošto je projekat produžen do septembra 2019.godine.

U okviru prvog javnog poziva za mjeru 1 "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava" do sada je ugovoreno 140 projekata ukupne vrijednosti investicija 5,209,325.83 EUR (sa PDV-om), 4,305,227.96 EUR (bez PDV-a), a ugovorena je podrška u iznosu od 2,884,587.34 EUR. Isplaćen je jedan projekat ukupne vrijednosti investicije 13,150.00 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 7,302.48 EUR. Ovaj korisnik je podržan za nabavku mehanizacije u sektoru mljekarstva.

U okviru prvog javnog poziva za mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ ugovoreno je 12 projekata ukupne vrijednosti investicija 6,171,614.24 EUR (sa PDV-om), 5,100,507.64 EUR (bez PDV-a), a ugovorena je podrška u iznosu od 2,550,963.92 EUR. Realizacija ugovorenih investicija je u toku.

Takođe, očekuje se nastavak potpisivanja ugovora u okviru prvog javnog poziva za mjeru 1 "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava" namjenjene primarnim poljoprivrednim proizvođačima i realizacija ugovorenih investicija u okviru oba Javna poziva.

U toku 2019 godine biće objavljeni novi javni pozivi za prerađivački sektor i za primarne poljoprivredne proizvođače.

U programskom periodu od 2014-2020 u okviru IPARD II programa za crnogorske poljoprivrednike biće na raspolaganju 39 miliona eura bespovratnih EU sredstava podrške.

Očekivani plasman sredstava bespovratne podrške u 2019. godini je 5.000.000 €.

9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma Ministarstva održivog razvoja i turizma

Prošlogodišnjim Programom podsticajnih mjera u oblasti turizma (za 2018/2019. godinu) podržani su projekti koji su imali za cilj obogaćivanje i unapređenje ponude, razvoj inovativnih turističkih proizvoda, unapređenje ponude i podizanje kvaliteta usluga u seoskim domaćinstvima, podrška za zajedničko oglašavanje, podrška za sprovođenje zajedničke kampanje sa turoperatorima, organizovanje manifestacija, kao i organizacija međunarodnih kongresa i događaja u Crnoj Gori. Nakon realizacije javnih poziva, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i NTO CG podržali su ukupno 90

^[1] U skladu sa Listom stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave koja je bila važeća u periodu donošenja predmetnog Programa, manje razvijene JLS bile su: Ulcinj, Cetinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Berane, Šavnik, Rožaje, Bijelo Polje, Plav i Andrijevica.

projekata. Dvije mjere iz Programa, „Podrška za zajedničko oglašavanje“ i „Podrška za sprovođenje zajedničke kampanje sa tour-operatorima“ nisu realizovane iz razloga što, za prvu mjeru nije bilo pristiglih prijava, a za drugu mjeru jedna dostavljena prijava bila je neispravna, pa sredstva namijenjena za njihovu realizaciju (250.000,00 €) nisu utrošena.

Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2019/2020. godinu, ima za cilj podizanje novoa konkurentnosti ukupnog turističkog proizvoda Crne Gore na međunarodnom tržištu.

Imajući u vidu kompleksnost turističkog proizvoda, Programom će se, kroz više konkretnih mjera, vršiti sufinansiranje projekata koji za rezultat imaju:

- diverzifikaciju i obogaćivanje turističkog proizvoda prvenstveno na Sjeveru Crne Gore,
- unapređenje turističkih usluga, povezivanje ponude sjevernog i primorskog regiona, kao i
- unapređenje promotivnih aktivnosti uz akcenat na nova emitivna turistička tržišta.

Program će se realizovati u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore, putem raspisivanja javnih poziva za svaku mjeru pojedinačno (planirano je da se javni pozivi raspišu početkom juna 2019. godine). Ukupna namjenska sredstva za Program iznose 550.000,00 €. S obzirom da se u toku trajanja Programa za 2018/2019. godinu nisu utrošila sredstva u iznosu od 250.000, 00 eura, ova sredstva će biti utrošena za nove mjere u toku ove godine i realizaciju ovih mjera će sprovoditi NTO.

10. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za razvoj preduzetništva, Ministarstvo ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Programska linija za razvoj preduzetništva u 2019. godini ima za cilj razvoj preduzetništva kroz osnivanje novih i podsticanje daljeg rasta postojećih malih i srednjih preduzeća. Kroz ovu programsku liniju Investiciono razvojni fond Crne Gore AD, u saradnji sa Ministarstvom ekonomije će realizovati nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori, zainteresovanim licima koja planiraju da registruju sopstveni biznis ili da unaprijede postojeće poslovanje.

Posebni ciljevi programa se odnose na:

- otvaranje novih radnih mjesta kroz podsticanje preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa;
- animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi, žena, studenata, lica sa invaliditetom, itd. da sudbinu »uzmu u svoje ruke« i posvete se biznisu;
- stimulisanje inovativnosti i kreativnosti mladih;
- podsticanje daljeg rasta postojećih MSP.

Opredijeljena budžetska sredstva za 2019. godinu, za ovu Programsku liniju, za nefinansijski dio podrške iznose 15.000€.

11. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Projekat razvoja biznis zona, Programska linija Ministarstva ekonomije

U okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, Uredba o biznis zonama je definisana kao programska linija koja će promovisati i uporedo sprovoditi.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. novembra 2016. godine, donijela Uredbu o biznis zonama kojom se definiše model klasifikacije, osnivanja, uspostavljanja, upravljanja i popunjavanja biznis zona, olakšice za korisnike, a sve u cilju privlačenja novih investicija, povećanja zaposlenosti naročito u manje

razvijenim područjima države i prevazilaženju regionalnih razlika. Takođe, donijeta je i Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama (15.06.2018. godine), koja se odnosi samo na rok usklađivanja sa Uredbom. Rok koji se daje postojećim biznis zonama da usklade poslovanje je sa 6 mjeseci produžen na 18 mjeseci. Uredbom je predviđen niz olakšica i povoljnosti koje su donijele jedinice lokalne samouprave pojedinačnim odlukama za privredne subjekte koji registruju svoje poslovanje u biznis zoni, u skladu sa zakonima koji tretiraju ovu oblast.

Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Trenutno imamo registrovane biznis zone u dvije opštine koje su usklađena sa Uredbom:

1. Biznis zona „Babića polje“ u Mojkovcu, koja za sada nema korisnika.
2. U opštini Bijelo Polje biznis zone: „Nedakusi“, „Cerovo“, „Vraneška dolina“, „Bistrička dolina“, „Rakonje-Ravna Rijeka“ i „Ribarevine-Poda“, sa dva registrovana korisnika, Mesopromet i Pelengić trade d.o.o.

Interesovanje za osnivanje/usklađivanje biznis zona iskazali i trenutno u komunikaciji sa opštinama: Podgorica, Kolašin, Šavnik, Berane i Rožaje.

12. Podsticajne i fiskalne mjere u turizmu Ministarstva održivog razvoja i turizma

Strateški cilj razvoja turizma je da Crna Gora postane visoko-kvalitetna, cjelogodišnja turistička destinacija. U tom smislu, posebna pažnja posvećena je unapređenju ponude u okviru hotelijerstva, kao jednog od najvažnijih segmenata turističkog proizvoda. Naime, razvojem hotelijerstva obezbjeđuju se multiplikativni pozitivni efekti na privredu, odnosno razvoj turizma neposredno i posredno utiče na razvoj i njemu komplementarnih djelatnosti – trgovine, poljoprivrede, saobraćaja, građevinarstva, kulture...

U 2018. godini otvoreno je 25 novih hotelskih objekata, od kojih je šest hotela sa 5 zvjezdica i devet hotela sa 4 zvjezdice, dok je u periodu januar-jun 2019. godine, hotelska ponuda obogaćena sa još 12 novih hotela, među kojima je jedan sa 5* i devet hotela sa 4*.

Prethodnih godina realizuju se stimulansi i olakšice za podsticaj izgradnje hotelskih kapaciteta visoke kategorije, pored ostalog: primjena snižene stope PDV-a od 7% na usluge smještaja, a od januara 2018. godine snižena je stopa PDV-a na 7% i na usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u hotelima sa najmanje četiri zvjezdice u Sjevernom regionu, odnosno sa najmanje pet zvjezdica u Središnjem i Primorskom regionu.

Podsticanje izgradnje visokokvalitetnih hotelskih kapaciteta sa pratećim sadržajima ima za cilj da se podigne nivo usluga u hotelijerstvu kao bazne komponente u turističkoj ponudi sa destinacijskog aspekta, kao i nivo atraktivnosti investicionog ambijenta u Crnoj Gori.

Stalnim poboljšanjem turističke ponude, s obzirom da turizam utiče na razvoj ostalih privrednih grana, obezbjeđuje se podizanje nivoa njegovog učešća u BDP-u, stvaraju se pretpostavke za otvaranje novih radnih mjesta, uz stabilan rast prihoda u državnom budžetu.

PREGLED REALIZACIJE PROGRAMA/PROJEKATA TOKOM PRVOG POLUGODIŠTA 2019. GODINE

I– Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta

1. Kreditna podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D

Nadležna institucija: Investiciono-razvojni fond A.D.

Program: Kreditna podrška u periodu **01.01.2019.** godine-**31.05.2019.** godine

Oblast podrške: Odobrena sredstva su namijenjena za:

1. Razvoj preduzetništva u iznosu od 2.805.107 €

2. Podrška postojećim mikro, malim i srednjim preduzećima u iznosu od 14.399.341 €:

- U oblasti turizma i ugostiteljstva u iznosu od 2.265.000 €
- Proizvodna i poljoprivredna djelatnost u iznosu od 8.292.600 €
- ICT i modernizacija industrije u iznosu od 840.000 €
- Oblast usluga u iznosu 3.001.741 €.

3. Podrška preduzećima, kroz održavanje i/ili poboljšanje likvidnosti u iznosu od 14.782.703 €.

4. Podrška realizaciji infrastrukturnih projekata u iznosu od 44.682.451 €. Navedeni iznos uključuje sredstva odobrena kompaniji Monteput d.o.o., za projekat trajnog napajanja autoputa Bar-Boljare i pratećih objekata električnom energijom, u iznosu od 38,2 mil €

Realizacija (ukupno): **Odobreno 143 dugoročna i kratkoročna plasmana u iznosu od 76.669.601 €**

Južni dio: 7.766.894 €

Centralni dio: 9.973.125 €

Sjeverni dio i opštine

ispod prosjeka razvijenosti: 58.929.582 €*

*Prateći metodologiju primijenjenu u Akcionom planu za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja projekat namijenjen izradi trajnog napajanja autoputa u iznosu od 38,2 mil EUR je pridružen sjevernom regionu imajući u vidu značaj i očekivani pozitivan efekata za sjever, posebno u srednjoročnom periodu.

Efekti (zapošljavanje): 293 nova radnih mjesta

Nadležna institucija:	Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D.
Program: godine	<u>Factoring - Otkup potraživanja</u> u periodu 01.01.2019. godine – 31.05.2019.
Oblast podrške:	
Realizacija (ukupno)	24.455.267 €
Južni dio:	4.941.611 €
Centralni dio:	6.345.305 €
Sjeverni dio i opštine	
ispod prosjeka razvijenosti:	13.168.351 €
Efekti(zapošljavanje):	Očuvanje 4.900 radnih mjesta

IRFCG je u periodu od 01.01.2019. godine- 31.05.2019. godine odobrio 101,1 mil €, i to 69,7 mil € dugoročnih i 31,4 mil € kratkoročnih kredita/factoringa, što je 31% više nego za isti period prošle godine kada je odobreno 76,9 mil €.

2. Program za unapređenje konkurentnosti privrede- Programska linija za podsticaj direktnih investicija, Ministarstva ekonomije

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije
Program:	Programska linija za podsticaj direktnih investicija
Oblast podrške:	Podsticaj investicija kroz otvaranje novih radnih mjesta
Realizacija (ukupno):	Tokom I kvartala 2019. godine realizovane su aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i usvajanje od strane Vlade CG Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, u okviru koga je Programska linija za podsticaj direktnih investicija jedna od 10 programskih linija. Prije slanja na konačno usvajanje od strane Vlade CG, materijal je upućen Agenciji za zaštitu konkurencije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti sa pravilima državne pomoći, kao i Ministarstvu finansija za procjenu uticaja na poslovni ambijent i budžet. Po dobijanju Rješenja i pozitivnog mišljenja Ministarstva finansija i Agencije za zaštitu konkurencije, Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 21. marta 2019. godine. Tokom II kvartala 2019. godine realizovale su se i aktivnosti koje su se odnosile na, raspisivanje Javnog poziva i formiranje Komisije za realizaciju Programske linije. Javni poziv je raspisan 04. aprila sa trajanjem do 30 septembra 2019. godine. Do sada su stigle tri aplikacije: Mesopromet, Šik Polimlje i Lighthouse of Montenegro. Otvaranje ponuda je zakazano za 7. jun 2019. godine. Isplata III (završne) rate za dva korisnika po osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija iz 2016. godine izvršena je u II kvartalu 2019. godine
<i>Južni dio:</i>	/
<i>Centralni dio:</i>	70.000 € (na osnovu ugovora iz 2016. godine po osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija)
<i>Sjeverni dio:</i>	50.000 € (na osnovu ugovora iz 2016. godine po osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija)
Efekti (zapošljavanje):	Program ima za cilj povećanje nivoa zaposlenosti i otvaranje novih radnih mjesta.

II – Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta

3. Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije, Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D

U periodu 1. januar – 30. jun t.g, nakon procedure usaglašavanja i usvajanja Programa na Vladi, 4. aprila 2019. god. raspisan je Javni poziv, koji je, za ovu programsku liniju otvoren do utroška raspoloživih sredstava odnosno najkasnije do 10. decembra 2019. god. Do sada, pristiglo je 7 zahtjeva za subvenciju od strane privrednih subjekata koja posluju u oblasti papirne i drvne industrije, proizvodnje opreme, namještaja i građevinske stolarije. Nakon podnošenja prijava slijede konačni pregovori u vezi nabavke, prikupljanje dokumentacije i njeno razmatranje/odobravanje kreditnog zahtjeva od strane IRF. Nakon toga, slijedi dodatna provjera od strane Komisije Ministarstva ekonomije za dodjelu bespovratnih sredstava i, u zavisnosti od opravdanosti, dodjela subvencija. Uvažavajući propisanu proceduru, u prvoj polovini 2019, nijesu se stekli uslovi za odlučivanje o prispjelim prijavama.

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D
Program:	Program za unapređenje konkurentnosti privrede - Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D
Oblast podrške:	Prerađivačka industrija
Realizacija (ukupno):	/ ¹⁸
<i>Južni dio:</i>	/ ¹⁹
<i>Centralni dio:</i>	/ ²⁰
<i>Sjeverni dio:</i>	/ ²¹
Efekti (zapošljavanje):	²²

¹⁸ Od momenta raspisivanja Javnog oglasa, po osnovu Programske linije za modernizaciju prerađivačke industrije, do sada pristiglo je 7 zahtjeva za subvenciju od strane privrednih subjekata koja posluju u oblasti proizvodnje opreme, namještaja i građevinske stolarije, papirne i drvne industrije.

¹⁹ Dva zahtjeva pristigla su od strane firme koje posluju u opštini Ulcinj i Tivat.

²⁰ Jedan zahtjev je pristigao je od strane firme koja posluje u Podgorici.

²¹ Preostala četiri zahtjeva pristigla su od strane firme koje posluju u opštinama Bijelo Polje, Berane i Pljevlja.

²² Očekivanja su da će se, nakon realizacije najavljenih investicija, otvoriti najmanje još 35 novih radnih mjesta. Konačan broj će biti raspoloživ nakon obrade i ocjene pristiglih zahtjeva.

4. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za unapređenje inovativnosti u 2019. godini, Ministarstvo ekonomije

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije
Program:	Programska linija za unapređenje inovativnosti
Oblast podrške:	Mikro, mala i srednja preduzeća
Realizacija (ukupno):	Tokom I kvartala 2019. godine realizovane su aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i usvajanje od strane Vlade Crne Gore Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, u okviru koga je Programska linija za unapređenje inovativnosti jedna od 10 programskih linija. Prije slanja na konačno usvajanje od strane Vlade CG, materijal je upućen Agenciji za zaštitu konkurencije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti sa pravilima državne pomoći, kao i Ministarstvu finansija za procjenu uticaja na poslovni ambijent i budžet. Po dobijanju Rješenja i pozitivnog mišljenja Ministarstva finansija i Agencije za zaštitu konkurencije, Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 21. marta 2019. godine. Tokom II kvartala 2019. godine realizovale su se aktivnosti koje su se odnosile na, raspisivanje Javnog poziva i formiranje Komisije za realizaciju Programske linije. Javni poziv je raspisan 04. aprila i biće otvoren do 30. septembra 2019. godine. U toku je ocjena ispravnosti zahtjeva za refundaciju, koji su stigli u međuvremenu.
Južni dio:	/
Centralni dio:	/
Sjeverni dio:	/
Efekti (zapošljavanje):	

5. Program za unapređenje konkurentnosti privrede-Programska linija za razvoj klastera u 2019. godini- Ministarstvo ekonomije

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije
Program:	Državna pomoć - Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za period 2017-2020. godina
Oblast podrške:	Prerada poljoprivrednih proizvoda/prehrambena industrija, drvoprerada, turizam i ugostiteljstvo, proizvodne djelatnosti u skladu sa Programom
Realizacija (ukupno):	Tokom I kvartala 2019. godine realizovane su aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i usvajanje od strane Vlade CG Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, u okviru koga je Programska linija za razvoj klastera jedna od 10 programskih linija. Prije slanja na konačno usvajanje od strane Vlade CG, materijal je upućen Agenciji za zaštitu konkurencije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti sa pravilima državne pomoći, kao i Ministarstvu finansija za procjenu uticaja na poslovni ambijent i budžet. Po dobijanju Rješenja i pozitivnog mišljenja Ministarstva finansija i Agencije za zaštitu konkurencije, Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 21. marta 2019. godine. Tokom II kvartala 2019. godine, realizovale su se aktivnosti koje su se odnosile na raspisivanje Javnog poziva i formiranje Komisije za realizaciju Programske linije. Javni poziv je raspisan 04. aprila i biće otvoren do 30. septembra 2019. godine. U toku je ocjena ispravnosti zahtjeva za refundaciju, koji su stigli u međuvremenu.
<i>Južni dio:</i>	/
<i>Centralni dio:</i>	/
<i>Sjeverni dio:</i>	/
Efekti (zapošljavanje):	/

6. Program za unapređenje konkurentnosti privrede - Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda, Ministarstvo ekonomije

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije
Program:	Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda
Oblast podrške:	Financijska podrška mikro, malim i srednjih preduzećima
Realizacija (ukupno):	Tokom I kvartala 2019. godine realizovane su aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i usvajanje od strane Vlade CG Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, u okviru koga je Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda jedna od 10 programskih linija. Prije slanja na konačno usvajanje od strane Vlade CG, materijal je upućen Agenciji za zaštitu konkurencije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti sa pravilima državne pomoći, kao i Ministarstvu finansija za procjenu uticaja na poslovni ambijent i budžet. Po dobijanju Rješenja i pozitivnog mišljenja Ministarstva finansija i Agencije za zaštitu konkurencije, Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 21. marta 2019. godine. Tokom II kvartala 2019. godine realizovale su se i aktivnosti koje su se odnosile na, raspisivanje Javnog poziva i formiranje Komisije za realizaciju Programske linije. Javni poziv je raspisan 04. aprila i biće otvoren do 30. septembra 2019. godine. U toku je ocjena ispravnosti zahtjeva za refundaciju, koji su stigli u međuvremenu.
<i>Južni dio:</i>	/
<i>Centralni dio:</i>	/
<i>Sjeverni dio:</i>	/
Efekti (zapošljavanje):	/

7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije i IRF
Program:	Državna pomoć – subvencija kamatne stope na kredite odobrene od strane IRF-a 2012. godine, za preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama ²³
Oblast podrške:	/
Realizacija (ukupno):	U skladu sa Sporazumom o subvenciji kamatne stope za direktne kredite koje IRF dodjeljuje u skladu sa svojim godišnjim planom rada za 2012. godinu, u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama, Ministarstvo ekonomije na kraju svake godine IRF-u uplaćuje iznos koji predstavlja 1% kamatne stope na kredite odobrene korisnicima Programa. Na bazi podataka IRF-a, subvencija Ministarstva u okviru ovog Programa u 2019. godini iznosiće oko 3.600 EUR. Broj korisnika Programa bio je 35, a zaključno sa 2018. godinom njih 31 je izvršilo je obavaze po osnovu kredita. Dakle, subvencija u 2019. godini odnosiće se na preostala 4 korisnika Programa.
<i>Južni dio:</i>	/
<i>Centralni dio:</i>	/
<i>Sjeverni dio:</i>	4 korisnika kredita
Efekti (zapošljavanje):	Prema informacijama IRF-a, subvencionisanjem kamatne stope u okviru ovog Programa očuvano je 118 radnih mjesta.

²³ U skladu sa Listom stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave (na bazi podataka 2010-2012. godina), koja je bila važeća u periodu donošenja predmetnog Programa, manje razvijene JLS bile su: Ulcinj, Cetinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Berane, Šavnik, Rožaje, Bijelo Polje, Plav i Andrijevica.

8. IPARD like 2 projekti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;

Nadležna institucija:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Program:	IPARD like 2.1
Oblast podrške:	Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda; podržavali su se sektori prerade mlijeka, mesa, voća i povrća, maslina, grožđa, ljekovitog, šumskog i aromatičnog bilja, kao i sektori ribarstva i akvakulture.
Realizacija:	Realizovan je 1 projekat. Ukupna vrijednost investicija iznosi 225,192.03 EUR (sa PDV-om), EUR 189,237.00 (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 94,618.50 EUR. Ovaj projekta je iz sektora prerade mesa.
<i>Južni dio:</i>	-
<i>Centralni dio:</i>	1 projekat- Ukupna vrijednost investicija iznosi 225,192.03 EUR (sa PDV-om), EUR 189,237.00 (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 94,618.50 EUR
<i>Sjeverni dio:</i>	
Efekti (zapošljavanje):	Efekte nije moguće direktno sagledati.

Nadležna institucija:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Program:	IPARD like 2.2
Oblast podrške:	Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda, korisnici poziva su pravna lica i preduzetnici iz sektora vezanog za mlijeko, voća i povrća, maslina, grožđa, ljekovitog, šumskog i aromatičnog bilja, kao i sektori ribarstva i akvakulture.
Realizacija:	Realizovano je 11 projekata. Ukupna vrijednost investicija iznosi 1,561,820.10 EUR (sa PDV-om), 1,293,846.96 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 646,923.49 EUR.
<i>Južni dio:</i>	2 projekta- ukupna vrijednost investicija 191,907.39 EUR (sa PDV-om), 159,557.68 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 79,778.84 EUR.
<i>Centralni dio:</i>	5 projekata- Ukupna vrijednost investicija iznosi 561,905.11 EUR (sa PDV-om), 465,526.44 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 232,763.22 EUR.

<i>Sjeverni dio:</i>	4 projekta- Ukupna vrijednost investicija iznosi 808,007.61 EUR (sa PDV-om), 668,762.84 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 334,381.43 EUR.
Efekti (zapošljavanje):	Efekte nije moguće direktno sagledati.

Nadležna institucija:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Program:	IPARD like 2.3
Oblast podrške:	Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda, podržavali su se sektori prerade, voća i povrća, maslina, grožđa, ljekovitog, šumskog i aromatičnog bilja, kao i sektori ribarstva i akvakulture.
Realizacija:	Realizovano je 5 projekata. Ukupna vrijednost investicije iznosi 341,416.82 EUR (sa PDV-om), 282,162.66 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 141,081.33 EUR. Dva projekta sui z sektora prerade vića I povrća, po jedan projekat iz sektora prerade maslina, vina i aromatičnog bilja.
<i>Južni dio:</i>	1 projekat- vrijednost investicije 56,368.70 EUR (sa PDV-om), 46,585.70 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 23,292.85 EUR.
<i>Centralni dio:</i>	2 projekta - vrijednost investicije 131,920.59 EUR (sa PDV-om), 109,025.28 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 54,512.64 EUR.
<i>Sjeverni dio:</i>	2 projekta - vrijednost investicije 154,127.53 EUR (sa PDV-om), 126,551.68 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 63,275.84 EUR.
Efekti (zapošljavanje):	Efekte nije moguće direktno sagledati.

Nadležna institucija:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Program:	IPARD like 2.4
Oblast podrške:	Podrška investicijama u poljoprivredna gazdinstva sa ciljem unapređenja kvaliteta sirovog mlijeka
Realizacija:	Realizovano je 7 projekata. Ukupna vrijednost investicije iznosi 41,129.10 EUR (sa PDV-om), 33,991.00 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 20,142.03 EUR.
<i>Centralni dio:</i>	5 projekata- ukupna vrijednost investicija 32,180.95 EUR (sa PDV-om), 26,595.83 EUR (bez PDV-a), dok je potencijalni iznos bespovratne podrške 16,183.04 EUR.

<i>Sjeverni dio:</i>	2 projekta - ukupna vrijednost investicije 8,948.15 EUR (sa PDV-om), 7,395.17 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 3,958.99 EUR.
Efekti (zapošljavanje):	Efekte nije moguće direktno sagledati.

Nadležna institucija:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Program:	Prvi javni poziv za IPARD II program- Mjera 1
Oblast podrške:	Javni poziv u okviru mjere 1 "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava" namjenjen je primarnim poljoprivrednim proizvođačima. Podržavaju se sektori: mlijeka, mesa, proizvodnje jaja, voća i povrća, vinogradarstva, maslinarstva, pčelarstva i ribarstva. Finansijska podrška za ovaj javni poziv sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore. Sredstva podrške za sprovođenje ove mjere mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 10.000€ do 500.000€.
Realizacija:	Ugovoreno je 140 projekata ukupne vrijednosti investicija 5,209,325.83 EUR (sa PDV-om), 4,305,227.96 EUR (bez PDV-a), a ugovorena je podrška u iznosu od 2,884,587.34 EUR.
<i>Južni dio:</i>	5 projekata- vrijednost investicije 75,069.22 EUR (sa PDV-om), 62,040.68 EUR (bez PDV-a), ugovorena je podrška u iznosu od 37,224.41 EUR.
<i>Centralni dio:</i>	48 projekata - vrijednost investicije 2,963,787.58 EUR (sa PDV-om), 2,449,411.22 EUR (bez PDV-a), dok je ugovorena je podrška u iznosu od 1,580,675.03 EUR.
<i>Sjeverni dio:</i>	87 projekta - ukupna vrijednost investicije 2,170,469.03 EUR (sa PDV-om), 1,793,776.06 EUR (bez PDV-a), dok je ugovorena je podrška u iznosu od 1,266,687.90 EUR. Isplaćen je jedan projekat ukupne vrijednosti investicije 13,150.00 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 7,302.48 EUR. Ovaj korisnik je podržan za nabavku mehanizacije u sektoru mljekarstva.
Efekti (zapošljavanje):	Efekte nije moguće direktno sagledati.

Nadležna institucija:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
------------------------------	---

Program:	Prvi javni poziv za IPARD II program- Mjera 3
Oblast podrške:	Dana 13.04.2018.godine, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Direktorat za plaćanja, objavilo je Prvi Javni poziv za dodjelu sredstava finansijske podrške za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020. Finansijska podrška za ovaj javni poziv sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore. Predmet ovog javnog poziva su investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda. Sredstva podrške za sprovođenje ove mjere mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 40.000€ do 1,500,000.00 €.
Realizacija:	
<i>Južni dio:</i>	2 projekata- vrijednost investicije 574,360.56 EUR (sa PDV-om), 474,678.15 EUR (bez PDV-a), ugovorena je podrška u iznosu od 238,048.84 EUR.
<i>Centralni dio:</i>	8 projekata - vrijednost investicije 3,322,594.06 EUR (sa PDV-om), 2,745,945.50 EUR (bez PDV-a), dok je ugovorena je podrška u iznosu od 1,372,972.94 EUR.
<i>Sjeverni dio:</i>	2 projekta - ukupna vrijednost investicije 2,274,659.63 EUR (sa PDV-om), 1,879,883.99 EUR (bez PDV-a), dok je ugovorena je podrška u iznosu od 939,942.14 EUR.
Efekti (zapošljavanje):	Efekte nije moguće direktno sagledati.

9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma Ministarstva održivog razvoja i turizma

Program će se realizovati u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore, putem raspisivanja javnih poziva za svaku mjeru pojedinačno (planirano je da se javni pozivi raspišu početkom juna 2019. godine). Ukupna namjenska sredstva za Program iznose 550.000,00 €. S obzirom da se u toku trajanja Programa za 2018/2019. godinu nisu utrošila sredstva u iznosu od 250.000, 00 eura, ova sredstva će biti utrošena za nove mjere u toku ove godine i realizaciju ovih mjera će sprovoditi NTO.

Iznos od 50.985,00 € uplaćen je tokom I kvartala 2019. godine po osnovu Programa za 2018/2019.

III – Projekti podrške sa indirektnim uticajem na preduzetništvo i biznis

10. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za razvoj preduzetništva, Ministarstvo ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije
Program:	Programska linija za razvoj preduzetništva
Oblast podrške:	Razvoj preduzetništva kroz osnivanje novih i podsticanje daljeg rasta postojećih preduzeća
Realizacija (ukupno):	Tokom I kvartala 2019. godine realizovane su aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i usvajanje od strane Vlade CG Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, u okviru koga je Programska linija za razvoj preduzetništva jedna od 10 programskih linija. Prije slanja na konačno usvajanje od strane Vlade CG, materijal je upućen Agenciji za zaštitu konkurencije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti sa pravilima državne pomoći, kao i Ministarstvu finansija za procjenu uticaja na poslovni ambijent i budžet. Po dobijanju Rješenja i pozitivnog mišljenja Ministarstva finansija i Agencije za zaštitu konkurencije, Program je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 21. marta 2019. godine. Tokom II kvartala 2019. godine, realizovale su se i aktivnosti koje su se odnosile na, raspisivanje Javnog poziva i formiranje Komisije za realizaciju Programske linije. Ministarstvo ekonomije za ovu Programsku liniju raspisaće dva Javna poziva. Prvi Javni poziv je raspisan 04. aprila sa trajanjem do 31. maja 2019. godine. U okviru istog je pristiglo 10 aplikacija. Drugi Javni poziv biće raspisan tokom III kvartala 2019. godine.
<i>Južni dio:</i>	/
<i>Centralni dio:</i>	/
<i>Sjeverni dio:</i>	/
Efekti (zapošljavanje):	Program ima za cilj povećanje nivoa zaposlenosti i otvaranje novih radnih mjesta.

11. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Projekat razvoja biznis zona, Programska linija Ministarstva ekonomije

U okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu, Uredba o biznis zonama je definisana kao programska linija koja će promovisati i uporedo sprovoditi.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 17. novembra 2016. godine, donijela Uredbu o biznis zonama kojom se definiše model klasifikacije, osnivanja, uspostavljanja, upravljanja i popunjavanja biznis zona, olakšice za korisnike, a sve u cilju privlačenja novih investicija, povećanja zaposlenosti naročito u manje razvijenim područjima države i prevazilaženju regionalnih razlika. Takođe, donijeta je i Uredba o izmjeni Uredbe o biznis zonama (15.06.2018. godine), koja se odnosi samo na rok usklađivanja sa Uredbom. Rok koji se daje postojećim biznis zonama da usklade poslovanje je sa 6 mjeseci produžen na 18 mjeseci. Uredbom je predviđen niz olakšica i povoljnosti koje su donijele jedinice lokalne samouprave pojedinačnim odlukama za privredne subjekte koji registruju svoje poslovanje u biznis zoni, u skladu sa zakonima koji tretiraju ovu oblast.

Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Trenutno imamo registrovane biznis zone u dvije opštine koje su usklađena sa Uredbom:

1. Biznis zona „Babića polje“ u Mojkovcu, koja za sada nema korisnika.
2. U opštini Bijelo Polje biznis zone: „Nedakusi“, „Cerovo“, „Vraneška dolina“, „Bistrička dolina“, „Rakonje-Ravna Rijeka“ i „Ribarevine-Poda“, sa dva registrovana korisnika, Mesopromet i Pelengić trade d.o.o.

Interesovanje za osnivanje/usklađivanje biznis zona iskazali i trenutno u komunikaciji sa opštinama: Podgorica, Kolašin, Šavnik, Berane i Rožaje.

12. Podsticajne i fiskalne mjere u turizmu Ministarstva održivog razvoja i turizma

Strateški cilj razvoja turizma je da Crna Gora postane visoko-kvalitetna, cjelogodišnja turistička destinacija. U tom smislu, posebna pažnja posvećena je unapređenju ponude u okviru hotelijerstva, kao jednog od najvažnijih segmenata turističkog proizvoda. Naime, razvojem hotelijerstva obezbjeđuju se multiplikativni pozitivni efekti na privredu, odnosno razvoj turizma neposredno i posredno utiče na razvoj i njemu komplementarnih djelatnosti – trgovine, poljoprivrede, saobraćaja, građevinarstva, kulture...

U 2018. godini otvoreno je 25 novih hotelskih objekata, od kojih je šest hotela sa 5 zvjezdica i devet hotela sa 4 zvjezdice, dok je u periodu januar-jun 2019. godine, hotelska ponuda obogaćena sa još 12 novih hotela, među kojima je jedan sa 5* i devet hotela sa 4*.

Nadležna institucija:	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
Program:	Program podsticajnih i fiskalnih mjera u turizmu
Oblast podrške:	Turizam
Realizacija:	1 novi hotel sa 5* i 9 novih hotela sa 4*
Južni dio:	9

Centralni dio: 1

Sjeverni dio: -

Efekti (zapošljavanje): 126 radnih mjesta

Pregled programa finansijske podrške i njihovih efekata (I i II grupa programa)

	Očekivani plasman (EUR)	Realizovano Q1	Realizovano Q2	Realizovano Q3	Realizovano Q4	Realizovano tokom prvog polugodišta	Otvoreno i/ili sačuvano radnih mjesta tokom prvog polugodišta 2019
I - Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta	181.050.000	31.512.542	69.732.326	/	/	101.244.868	5.193
1. Kreditna podrška (IRF)	180.000.000	31.512.542	69.612.326	/	/	101.124.868	5.193
2. Program za unapređenje konkurentnosti privrede - Programska linija za podsticaj direktnih investicija (MEK)	1.050.000	/	120.000 ²⁴	/	/	120.000	/
II - Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta	6.293.600	722.093,73	238,959.11	/	/	961.052,84	/
3. Program za unapređenje konkurentnosti privrede - Programska linija za modernizaciju prerađivačke industrije Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D	150.000	-	₂₅	/	/	/	₂₆
4. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za unapređenje inovativnosti (MEK)	50.000	₂₇	₂₈	/	/	/	/
5. Program za unapređenje konkurentnosti privrede -Programska linija za razvoj klastera (MEK)	150.000	-	₂₉	/	/	/	/

²⁴ Isplata III (završne) rate za dva korisnika po osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija iz 2016. godine.

²⁵ Od momenta raspisivanja Javnog oglasa, po osnovu Programske linije za modernizaciju prerađivačke industrije, do sada pristiglo je 7 zahtjeva za subvenciju od strane privrednih subjekata koja posluju u oblasti proizvodnje opreme, namještaja i građevinske stolarije, papirne i drvne industrije. Uvažavajući propisanu proceduru, u prvoj polovini 2019, nijesu se stekli uslovi za odlučivanje o prispjelim prijavama.

²⁶ Očekivanja su da će se, nakon realizacije najavljenih investicija, otvoriti najmanje još 35 novih radnih mjesta. Konačan broj će biti raspoloživ nakon obrade i ocjene svih zahtjeva.

²⁷ Usvajanje Programa od strane Vlade CG. Važi za sve programske linije, jer su iste sastavni dio programa.

²⁸ Raspisivanje Javnog poziva, formiranje Komisije, razmatranje aplikacija.

²⁹ Raspisivanje Javnog poziva, formiranje Komisije, razmatranje aplikacija.

6. Program za unapređenje konkurentnosti privrede- Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda (MEK)	140.000	-	³⁰	/	/	/	/
7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama (MEK i IRF)	3.600 ³¹	/	/	/	/	/	/
8. IPARD like 2 i IPARD II program (MPRR)	5,000,000.00	671,108.73	238,959.11 ³²	/	/	910.067,84	/
9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2019/2020 (MORT)	800.000,00 ³³	50.985,00 ³⁴	/	/	/	50.985,00	/
UKUPNO (IRF+MEK+MPRR+MORT)	187.343.600	32.234.635,73	69.971.285,11	/	/	102.205.920,84	5.193

³⁰ Raspisivanje Javnog poziva, formiranje Komisije, razmatranje aplikacija.

³¹ Iznos je naveden na bazi evidencije IRF-a i podataka o periodu dospjeća kredita.

³² Doći će do povećanja iznosa bespovratne podrške, jer su date informacije prije kraja drugog kvartala

³³ U okviru iznosa od 800.000,00 €, dio od 250.00,00 € odnosi se na neutrošena sredstva iz Programa za 2018/2019.

³⁴ Sredstva koja su uplaćena po osnovu Programa za 2018/2019.

PREGLED REALIZACIJE ZAKLJUČAKA

povodom informacija usvojenih tokom prethodnog perioda, čiji je status realizacije do posmatranog perioda (II kvartal 2018. godine) opisan kao nerealizovan, odnosno realizacija u toku

RB	Zaključak	Status	Obrazloženje
1	Zadužuje se Investiciono-razvojni fond Crne Gore AD da intezivira aktivnosti na realizaciji pilot projekta-Garantni fond, koji će se realizovati do kraja 2017.	Realizacija u toku	Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o IRF CG stvoreni su uslovi da IRF CG realizuje proces upodobljavanja internih akata u cilju iniciranja pilot projekta –Garantni fond. Očekuje se prenos neophodnih sredstava u iznosu od 1 mil EUR iz Budžeta. U 3.ćem kvartalu se očekuje početak iplementacije COSME garantnih šema u skladu sa Ugovorom potpisanim sa Evropskim investicionim fondom
2	Zadužuje se Investiciono-razvojni fond Crne Gore AD da započne kreditiranje u funkciji razvoja socijalnog preuzetništva-mikrokreditiranje	Realizacija u toku	U martu 2018. godine, potpisan je Ugovor o kreditu između Razvojne Banke Savjeta Evrope (CEB) i IRFCG u iznosu od 30 mil € za podršku preduzetnicima i mikro, malim i srednjim preduzećima kroz odobravanje kredita u iznosu do 50.000 € (mikrokrediti), što će predstavljati novi instrument finansijske podrške u funkciji samozapošljavanja i jačanja malog biznisa. U oktobru 2018. godine je povučena prva tranša po osnovu ugovora u cilju finansiranja 170 projekata do 50.000 EUR Na osnovu ovih sredstava, od januara 2019 aktivne su 2 namjenske kreditne linije: Razvojni krediti za mikro , mala i srednja preduzeća –CEB i program finansiranja

			trajnih obrtnih sredstava za mikro, mala i srednja preduzeća - CEB
3	Zadužuje se Ministarstvo ekonomije-Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća da intenzivira aktivnosti na realizaciji programa podrške preduzetništvu, i da taj program završi u što je moguće kraćem roku	Realizovano	• Potpisan sporazum između IRF CG i Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća na osnovu koga se realizuje konkurs za program podrške razvoju preduzetništva (26.jun 2017.god.); • Raspisan Javni poziv u periodu od 24.septembar – 13.oktobar 2017 god., u okviru kojeg je primljeno 12 aplikacija. Nakon provjere ispunjenosti kriterijuma definisanih Javnim pozivom, 1 aplikacija je odbijena (preduzeće starije od godinu dana), dok je 11 ostalih kandidata steklo uslove za dalju fazu realizacije – pohađanje preduzetničkih ciklusa edukacije; • Ciklusi edukacije održani su u periodu od 13.10-06.11.2017.god. (6 dana) na teme Pravni osnov i postupci registracije privrednih subjekata, Finansijsko upravljanje i poreski sistem u Crnoj Gori, Marketing i brendiranje u MSP, Poslovna komunikacija, Razvoj biznis ideje i kanali prodaje; • Komisija u sastavu predstavnika Ministarstva ekonomije, Direkcije za razvoj MSP i Investiciono razvojnog fonda je u periodu od 10. novembra do 1.decembra 2017.god. obišla 9 kandidata i obavila intervjue u cilju detaljnog sagledavanja preduslova za realizaciju biznis ideje. Preostala 2 kandidata se nijesu odazvala na pozive Komisije u definisanim rokovima, te je Komisija zaključila da su odustali od realizacije biznis ideje.

			U Investiciono-razvojni fond na konačno odlučivanje upućeno je 9 biznis planova sa pratećom dokumentacijom. Ukupni iznos zahtijevanih kreditnih sredstava za 9 kandidata iznosi 285.000 €, kojima je planirano otvaranje 30 novih radnih mjesta; IRF CG je odobrio 3 kredita u iznosu od 90.000EUR. U IV kvartalu, u oktobru mjesecu potpisan je Sporazum o saradnji sa Investiciono –razvojnim fondom Crne Gore A.D. na realizaciji Programa podrške razvoju preduzetništva.
--	--	--	--